

Elintarvikkeiden myynnin kehitys Suomen päivittäistavarakaupassa vuonna 2023

Elintarvikkeiden hintojen nousu päivittäistavarakaupassa hidastui vuoden 2023 aikana. Merkittävämpi muutos nähtiin vuoden viimeisellä neljänneksellä. Vajaat kaksi vuotta selkeänä inflaatioveturina toimineiden elintarvikkeiden hintataso nousi päivittäistavarakaupassa keskimääräistä hintatason nousua hitaammin. Hintojen nousun rauhoittumisen myötä myös elintarvikkeiden myyty määrä kääntyi lopulta kasvuun. Vuoden 2023 keskimääräinen hintataso oli edellisvuotta korkeampi. Samalla elintarvikkeiden myyty määrä jäi vertailuvuotta pienemmäksi.

Elintarvikkeita ja alkoholittomia juomia myytiin Suomen päivittäistavarakaupassa yhteensä 16,5 miljardin euron edestä. Myynnin arvo kasvoi edellisvuodesta runsaat seitsemän prosenttia. Myydyn määrän lasku jatkui jo toista vuotta peräkkäin. Elintarvikkeiden ja alkoholittomien juomien myyty määrä jäi lopulta vajaat kaksi prosenttia pienemmäksi verrattuna vuoteen 2022.

Elintarvikkeiden myynnin arvo oli 14,6 miljardia euroa. Maitotuotteiden osuus elintarvikkeiden myynnistä on lähes viidennes. Kokonaisuudessaan maitotuotteita myytiin 2,8 miljardilla eurolla. Maitotuotteiden kuluttajahinnat nousivat runsaat kymmenen prosenttia ja myyty määrä laski vajaat kaksi prosenttia. Maitotuotteet, liha sekä viljatuotteet ja leivät kattoivat yli puolet päivittäistavarakaupan myynnin arvosta.

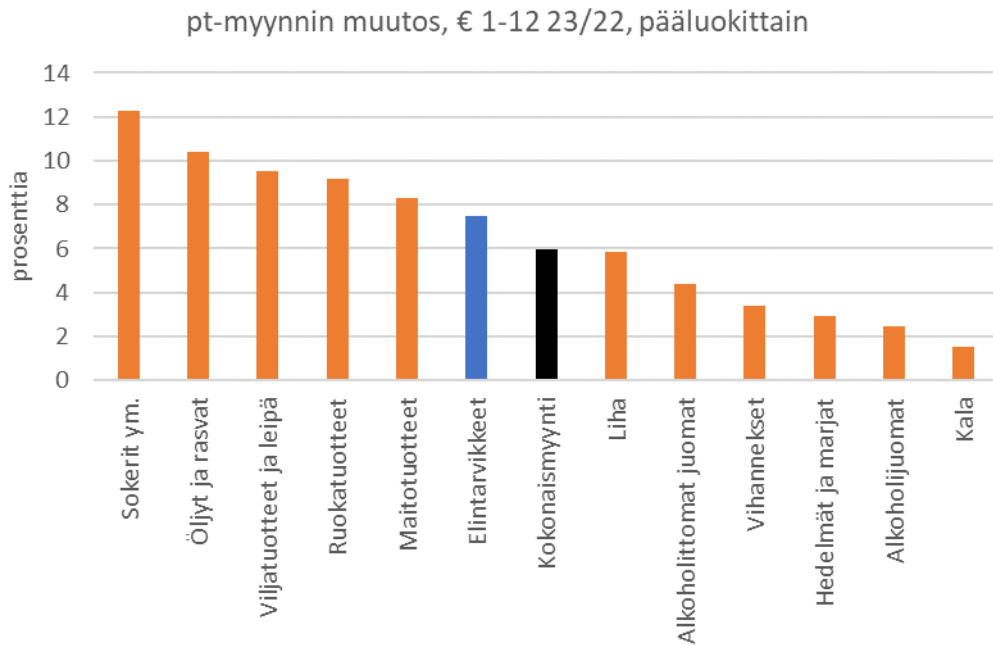
Markkinatilanteen muutos näkyy elintarvikkeiden myynnin kehityksessä vuoden aikana. Vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä elintarvikkeiden hintataso oli 17 prosenttia korkeampi edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Hintatason nousu oli laajaa ja kattoi käytännössä kaikki tuoteryhmät ja pääluokat. Samaan aikaan myös elintarvikkeiden myyty määrä laski. Tammi-maaliskuussa viime vuonna elintarvikkeiden myyty määrä jäi lähes kuusi prosenttia pienemmäksi verrattuna vuoteen 2022.

Vuoden toisella neljänneksellä hintojen nousuvauhti oli jo selvästi hidastunut. Huhti-kesäkuussa elintarvikkeet olivat päivittäistavarakaupassa keskimäärin kymmenen prosenttia kalliimpia verrattuna samaan ajankohtaan edellisvuonna. Vuoden kolmannella neljänneksellä vastaava muutos oli vajaat seitsemän prosenttia. Vuoden 2023 keskimääräinen hintataso oli lopulta yhdeksän prosenttia edellisvuotta korkeampi.

Myynnin määrän kehityksessä muutos alkoi näkyä varsinaisesti kolmannella vuosineljänneksellä. Heinä-syyskuussa elintarvikkeiden myyty määrä oli lähes samalla tasolla vuodentakaiseen verrattuna. Myyty määrä oli kääntynyt kasvuun tai vakiintunut edellisvuoden tasolle useammassa pääluokassa. Lopulta vuoden viimeisellä neljänneksellä elintarvikkeiden keskimääräinen myyty määrä ylitti vuoden 2022 tason vastaavassa ajankohdassa.

Elintarvikkeiden myynnin kehitys Suomen päivittäistavarakaupassa vuonna 2023
Kyösti Arovuori, REINU econ Oy 6.2.2024

Päivittäistavarakaupan elintarvikemyynnin arvo kasvoi viime vuonna hintojen nousua hitaammin. Myydyn määrän lasku heikensi elintarvikeketjuun tulevaa rahavirtaa. Kuluttajat reagoivat hintojen nousuun ostamalla vähemmän ja edullisempia tuotteita. Lisäksi hintasuhteiden muuttuminen eri tuotteiden ja tuoteryhmien välillä vaikutti kysynnän rakenteeseen. Yksittäisiin tuotteisiin kohdistuvat suuret hinnan korotukset ohjasivat kuluttajia edullisempien tuotteiden pariin.

Kuvio. Elintarvikkeiden myynnin arvon muutos pääluokittain vuonna 2023. (Lähde: Tilastokeskus, PTY, REINU econ Oy)

Lisätietoja: MMT Kyösti Arovuori, REINU econ Oy, kyosti.arovuori@reinuecon.fi, +358 40 515 8953

